

Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van de allerlaatste vergadering van de Tweede Kamer in deze samenstelling. Een bijzonder en weemoedig moment. Voor sommige collega's was het vanavond de laatste keer dat zij achter het spreekgestoelte of de interruptiemicrofoon stonden. Dat zijn momenten die je niet zomaar vergeet. Het maakt niet uit of je kort of lang in de Kamer hebt gezeten, afscheid nemen van een mooie omgeving als de onze doet pijn. We gaan nog officieel afscheid van elkaar nemen, maar het is toch bijzonder om dit moment met elkaar te markeren.

Beste collega's,

Vorige week las ik een artikel van De Speld, waarin stond dat ik voor jullie was gaan shoppen in een Haagse vestiging van de Xenos. Voor Martin Bosma zou ik een kussentje hebben gekocht met de volgende tekst: 'In dit huis hebben we plezier, maken we fouten, zeggen we sorry, beginnen we opnieuw, worden we boos, vergeven we, geven we knuffels, horen we bij elkaar, hebben we lief.' En voor Pieter Omtzigt had ik een mok, waarop stond dat een glimlach het mooiste is wat je kunt dragen.

Voor de goede orde: het was nepnieuws. De werkelijkheid is dat we in de afgelopen weken stevige debatten met elkaar en het kabinet hebben gevoerd. Wie denkt dat de campagne pas in het verkiezingsreces begint, vergist zich. Ik heb al veel campagnetaal voorbij horen komen. In de Kamer en daarbuiten. Vaak was dat niet mild. Een uitzondering is Kees van der Staaij, die op Valentijnsdag een oproep deed om je geliefde eens te helpen met stofzuigen. Dat heeft hem een stofzuiger opgeleverd.

Campagnevoeren terwijl het Kamerwerk gewoon doorgaat trekt een zware wissel op ons. 's Ochtens moet je voor dag en dauw naar Wakker Nederland, 's avonds wordt je geacht aan te schuiven bij Humberto Tan of Eva Jinek. En dan heb je nog geluk, dat je met weinig inspanning veel kiezers bereikt. Want daarnaast wordt er ook geflyerd op de markt in Barneveld, gecanvast in Valksenwaard en debatten gevoerd in zaaltjes door het hele land. Een aantal van jullie is al gesponsord door verschillende automerken.

Ondertussen gingen de vergaderingen in dit huis gewoon door. Naast de vele commissievergaderingen hebben we in de afgelopen weken nog veel initiatiefwetsvoorstellen behandeld, waaronder die van Sadet Karabulut, Vera Bergkamp, Norbert Klein, van Renske Leijten, Hanke Bruins Slot en Lea Bouwmeester,

van Roelof van Laar, van Agnes Mulder en Mei Li Vos, en van Martin Bosma en Machiel de Graaf.

De voorraadagenda van de Kamer bestond eind januari nog uit 71 meerderheidsdebatten en 43 dertigledendebatten. Dankzij een gezamenlijke inspanning van fracties, commissies én individuele leden kan ik u mededelen dat de Kamer in nieuwe samenstelling nog 9 debatten op de voorraadagenda heeft staan. We moeten straks tenslotte nog wel iets te doen hebben. Ik wil u daar allemaal hartelijk voor bedanken.

Het lijkt erop dat het allemaal is gelukt. Dat wij – hoestend en kuchend in de gangen, en met wallen tot op de knieën – de eindstreep hebben gehaald. En nu het verkiezingsreces officieel is gestart, zal het waarschijnlijk hard tegen hard gaan. Zullen de verschillen worden uitvergroot. Dat hoort ook bij een campagne. Maar ik hoop eigenlijk dat u toch een beetje denkt aan de tekst op dat niet-bestaande kussentje van Martin Bosma. In dit huis zijn wij op elkaar aangewezen. Hebben we elkaar nodig om iets te bereiken. Dat is hoe onze parlementaire democratie werkt. Het zou mooi zijn als u dat besef bij u draagt, niet alleen ná de verkiezingen, als er coalities gesloten moeten worden, maar ook in de aanloop er naartoe.

Beste collega's,

Ik wens u heel veel succes met de campagnes. Hou vol, en geniet er vooral van. Ik zie u graag terug op 22 maart, als wij écht afscheid van elkaar nemen.